ANUL II. No—198. 5 BANI IN TOATA TĖRA SAMBATA, 20 APRILIE 1885

UNIVERSUL

FOAIA POLITICA ILUSTRATA

ABONAMENTE:

Pe an: In tótă România leĭ 18.
6 luni: „ „ „ 9. —
1 lună: „ „ „ 1.50 —

Apare în tóte ḑilele de lucru la 7 ore diminéța.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
CALEA DOROBANȚILOR, No, 8. BUCURESCI.

Inserțiunĭ și reclame 2 leĭ linia
Anunciurĭ pe pagina 4-a 60 banĭ linia.
Scrisorĭ nefrancate se refusă.
Articole nepublicate nu se înapoézĕ.

Bucurescĭ, 19 Aprilie 1885.

Afacerea de la Dobrovăț

Patru morțĭ, patru-spre-ḑece rănițĭ — étă desnodământul rebeliunĭ de la penitenciarul Dobrovăț.

Am citit raportul către ministrul de interne al dluĭ director general al penitenciarelor; în acest raport, întréga afacere e espusă cu o bogăție de amănunte care involuntar îțĭ provócă un sentiment de repulsiune.

In asemenea ocasiunĭ, rĕul cel maĭ mare și maĭ obicĭnuit e că opiniunea publică se pasionéza și, fie pentru o parte fie pentru alta, cade într'o indulgență esternă și neraționalĕ.

Tot-d'a-una recĭ și nepărtinitorĭ, vom căuta și astă ḑĭ să așternem impresiunile nóstre în acéstă tristă afacere și câte-va observațiunĭ generale pe carĭ am dori să le vedem împărtășite de confrațiĭ noștri din presă.

Raportul directoruluĭ general al penitenciarelor e părtinitor; după el, arestațiĭ s'aŭ resculat fără nicĭ un motiv legigitim; comisiunea, după acelașĭ raport, a fost un ânger de răbdare și cuminție. Dar, lucrurile fiind împinse la estrem, acest ânger de răbdare a avut răbdarea să spargă plafondul odăieĭ unde eraŭ baricadațiĭ arestanțiĭ și să-ĭ împușce.

Dacă am avea loc să analisăm bucată cu bucată raportul, ne-ar fi fórte lesne să punem în evidență ața albă cu care e cusut; nu putem face însă acésta și d'aceia ne mărginim să observăm:

Maĭ ântêĭ, că nu înțelegem cum se aplică pedépsa cu mórte pentru rebeliune, când codul penal n'o întrebuințéză nicĭ pentru omorurĭ;

Al doilea, că nu înțelegem cum raportul directoreluĭ general pote face dovadă, când acelașĭ directore e interesat în cauză de óre-ce a ordonat împușcarea arestanților.

Pe baza acestora cerem o anchetă seriósă și darea în judecată a celor ce, usând de forța publică, aŭ călcat legile țĕreĭ omorînd ḑiua n'amiaḑa mare.

Sperăm că d. prim-ministru va satisface cererea nóstră, ca una ce este venită a descoperi adevĕrul.

DIN LONDRA

(*Corespondența „Universuluĭ“*.

15 Aprilie.

Aicĭ se fac pregătirĭ marĭ de rĕsboiŭ. Veștile sosite din Petersburg sunt și maĭ rele încă. Armărĭ considerabile aŭ fost făcute fără sgomot de multă vreme și partida militara cere acum ca Rusia să céră la rîndul sĕŭ satisfacție, de óre-ce se crede că aŭ probe cum că nisce ofițerĭ englesĭ din suita luĭ Lumsden aŭ excitat și condus pe afganĭ în afacerea de la 18 Martie.

Situația decĭ este amenințătóre și acum se prevede că acéstă stare grea de nesiguranță nu se va putea prelungi.

S'a confirmat că nicĭ un *ultimatum*, propunênd o linie de graniță pentru a fi primită, saŭ respinsă, n'a fost trimis din Petersburg.

Când a sosit la *Foreign Office* rĕspunsul guvernuluĭ rusesc, cu care se refusă d'a se supune uneĭ noĭ anchete purtarea generaluluĭ Komaroff și întâmplarea de la 18 Martie, lordul Granville a trimis direct ambasadoruluĭ de la Petersburg o depeșă lungă, asupra căreia se menține cel maĭ riguros secret. Acésta face să se crédă că s'a trimis un *ultimatum*.

Se pare că guvernul engles s'a mărginit a expune argumente noĭ în favórea uneĭ anchete care să cerceteḑe responsabilitatea relativ la faptul de la 18 Martie. Depeșa luĭ Lumsden a fost asemenea comunicată numaĭ de cât guvernuluĭ rusesc, și acesta a trimis'o pe loc luĭ Komaroff spre a vedea dacă el n'avea vre-o explicare de adăogat.

Partida conservatóre englesă care până acum s'a menținut cu mare moderație, față cu guvernul, începe acum să protesteḑe contra politiceĭ sale, pe care o numesce slabă și nehotărîtă și astfel ca póte provoca rĕsboiul în loc să 'l înlăture.

In discursul rostit alaltă ierĭ la Wrexhem, marchisul de Salisbury a afirmat'o pe față, adăogênd ca singurul mijloc d'a tăia tóte dificultățile ar fi fost a celă d'a ține rușilor limbajul acesta.

„Iată limită peste care voĭ nu vețĭ trebui să treceți; de o vețĭ trece, noĭ nu vom cruța nicĭ ómenĭ, nicĭ banĭ până ce nu vĕ vețĭ retrage.“

Un limbaj așa de scurt și de sincer ar fi, după conservatorĭ, cu totul identic cu al Rusieĭ, și ar fi, condus de sigur la adoptarea uneĭ granițe strategice, care ar doélă raporturile generaluluĭ Komaroff trebuia inevitabil să împingă tótă armata ca să apere pe unul dintr'aĭ sĕĭ.

* De și Gladstone a desmințit că Francia, Germania și Austria aŭ stăruit pe lângă Pórtă ca să ție închise strâmtorile, ḑiarele din Paris confirmă scirea și ḑic că representanțiĭ celor treĭ puterĭ s'aŭ dus fie-care în parte la pórtă și aŭ arătat dorința guvernelor lor ca să se păstreze o neutralitate strictă, declarênd că dacă ea nu ar fi menținută, Pórta ar avea o responsabilitate teribilă.

Cu tóte astea, vĕ pot afirma că tratativele la Londra între Granville, Hassn Tehni și contele Nigra continuă.

Ele sunt ținute secrete, se crede însă că Turcia inclină, dacă nu la o alianță cu Englitera, cel puțin ca să deschidă strâmtorile amicilor presimț[illegible] să vor găsi în rĕsboiŭ. Astfel Turcia crede că n'ar ieși din neutralitate.

Ultima oră

A sosit vestea uneĭ noĭ ciocnirĭ întâmplate lângă Tirpul.

Domnesce o mare agitație. Tăcerea prelungită a cabinetuluĭ face să se témă că cele din urmă propunerĭ englese către Rusia n'aŭ fost bine primite.

* Veștile din Petersburg se mențin rele.

Armările rusescĭ fac să se crédă că guvernul e hotărât să facă rĕsboiŭ.

Vestea uneĭ noĭ ciocniri între ruși și afganĭ ar fi confirmată.

Se asigură că țarul ar fi vrênd să lase depline puterĭ generaluluĭ Komaroff în Asia centrală.

Jonshon.

Harry Burton.—Vedĭ pag. 3).

Noutăți Telegrafice

Viena, 16 Aprilie.

Din Bucurescĭ se anunță, că în curând se vor convoca adunările în sesiune estraordinară pentru resolvarea maĭ multor cestiunĭ economice și comerciale.

Berlin 16 Aprilie.

„Tagblatt“ anunță, că puterile negociază pentru formarea uneĭ escadre neutrale în Mediterana. Dar „Vossische Zeitung“ spune, că prințul de Bismark ar fi declarat a nu putea opri o eventuală trecere forțată a floteĭ engleze prin Dardanele.

Londra, 16 Aprilie.

Fitz Maurice a declarat în Camera comunelor, că guvernul este pe cale de a ajunge la un aranjament cu Franța în privința afacereĭ ziaruluĭ „Bosphore Egyptien“, ce va fi satisfăcător pentru Franța, Egipt și Anglia.

Lemberg, 16 Aprilie.

Se susține, că ministerul de rĕsboiŭ rus a ordonat mobilizarea parțială a oștiriĭ în op ḑile.

Administrația linieĭ ferate de sud vest a primit o circulară a ministeruluĭ de rĕsboiŭ, prin care se ordónă, ca un mare numĕr de vagóne să se puie la dispositiune imediat pentru oștirea rusească.

In tocmaĭ ca înainte de rĕsboiul Crimeeĭ și al celuĭ Ruso-turc, foile a primit și acum o circulară cu ordinul de a nu pomeni nimic despre ceea ce se petrece în Asia centrală,

Toțĭ representanțiĭ de aicĭ aĭ firmelor